

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI LAP

Ara 5 lej
Kedd, 1935. december 17.
5693. EV. | XVIII. EVF.
KISZLEV 21. | 280 SZÁM

Alapítvány
1918. évi 11. sz. törvény alapján
No. 224715/228.
Barnai L. Pop
10. Telefon: 3-61. Helyettesítési adata:
Havonta 110, negyedévre 330, fél-
évre 660, egészévre 1320 lej. Kés-
zítés: Havonta 2, negyedévre 6,
fél-évre 12, egészévre 20 dollár. Hír-
levelek díjazás szerinti. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bánátsági zsidó
közéletnek egyetlen politikai napilapja.
Helyi és országos híreitől megkülönböztetve
szociális és kulturális híreitől megkülönböztetve
szociális és kulturális híreitől megkülönböztetve

„vilégizált” kisebbségek

A német párt nevében dr. Hans Otto Roth
szólt, mint rendszeren, ezidén is a választás
vitalához.
A dr. helyzete tagadhatatlanul kényel-
tlen volt.
A napirenden levő problémák szembesítésé-
re nem tudta elkerülni a jobboldali áramlá-
sra való megemlékezést.
A német párt parlamentári vezetője tisztában
van azzal, hogy a román fasizmus uratomra
a németország jogainak megőrzését
jelenteni, annak ellenére, hogy mint
Roth dr. jelentette ki, „gerceket ka-
vára vonatkozólag, hogy a román nacio-
nizmus nem irányul az itt élő német lakos-
ságra ellen.”
Válaszban, hogy ez az ígért elhangzott.
Azt, hogy Goga, lemet hogy Goga vagy
a Sandor kötelezte el magát a nemec-
szenben arra, hogy nem fogadjon hozzá
a román parlamentáris jogaitól, személyi biz-
nyosságok, sőt még azokat a tökéletes nagy
nem iparvállalatokat sem fogadjon bántani,
amelyek többé-kevésbé numerus nullust al-
lítottak minden más nemzetiségű vezető-
k és tisztviselők szemében.
A jobboldali vezetők azonban nem biztosít-
ják a romániai németeket sem afelől, hogy
mihalomban törő fasizmus kienegésének nem
egyéke keserű ízét a németekkel is érez-
ni.

De hogyan tiltakozzék dr. Roth a túlzó so-
cializmus ellen Romániában, ha ugyanakkor
nemzeti szellemű orgánus illi a legsötétebb és
egembertelenebb kormányzati rendszer,
amely valaha is szöveg jutott a civilizált
törpe államok történelmében?
Milyen erkölcsi autoritással védheti a ro-
máni németek vezére a maga népének ki-
sérteket, amikor ezeket a jogokat em-
ben brutálissal tiporják a bulgárizmus
és a Németországban?
Roth dr. nek ilyen körülmények között meg-
lehet elégednie azzal, hogy regisztrálja a
mániái reakció előretörését anélkül, hogy
nem foglalná vele szemben.

Égészen bizonyos azonban, hogy sem Roth
sem a német párt többi vezetői nincsenek
ragadtatva a romániai fasizmus közeli
perspektívától és bizonyos, hogy nem szíve-
nek fogják megtanulni, mit jelent az, midőn
államalkotó többség megfosztja jogaitól és
lehetőségeitől a védtelen kisebbségeket.
„Er spricht zu schön, um treu zu sein”.
A miniszterelnök sokkal szebben beszélt,
amikor a tapasztalatok alapján hinni lehet-
ett abban, hogy kormánya meg fogja változ-
tatni eddigi politikáját.

Er spricht zu schön...

Ha valaki figyelmesen elolvassa a Tatarescu
által szombaton felolvasott kormánynyilat-
kozatot, felélenül az a benyomást fogja
szerezni, hogy a miniszterelnök nemcsak ki-
vételes tehetségű stilsztá, de nagyvonalú ál-
lamférfi is, aki a legnagyobb mértékben Románia
legenergiusabb és legtermékenyebb kormá-
nya élén áll.

Statisztikai számok szemfényvesztő egy-
másmátrólása illusztrálta, hogy hány isko-
lát, kórházat hoztak rendbe, milyen gazdasá-
gi javulás idéztek elő és mennyire megvédik
a demokráciát és parlamentarizmust a liberá-
lis kormány érája alatt.
Mindenesetre egy és más kimaradt a nyil-
latkozatból.
Nem szólt a miniszterelnök arról, hogy kor-
mánya két év óta képtelen stabil külkereske-
delmi rendszer megállapítani, hogy a valuta
feszültség leromlott és ezzel párhuzamosan ug-
yazólván nap-nap után drágul az élet, hogy ost-
romállapot és cenzúra van és ennek ellenére
sincs biztosítva a járókelők testi épsége és
nyugalma az ország szívében, a fővárosban.

Mindenesetre odáig eljutottunk, hogy Ta-
tarescu világos szavakban foglalt állást a
rendbontó elemekkel és a szélsőséges áram-
latokkal szemben.
Ezzel Tatarescu rácsólt saját constantai
beszédére, amelyben a Goga-Cuza pártot dí-
csőrté fel, mint amely a komoly ellenzériség
vonalán halad, szemben a nacionalista ánis-
tákkal.
Az energikus és szép szavaknak talán
egyetlen szépségbája volt, hogy miközben és
mialatt a miniszterelnök beszélt, a főváros uc-

A király hazafias egységre szólította fel a képviselőket és szenátorokat

„Leszen kevés törvény, de jó” — mondotta az uralkodó a kamara feiratára adott válaszában

Madgearu kijelentette, hogy kötelessége megakadályozni a parizsi megegyezést

Bucuresti, december 16. (Az Uj Kelet tud.) Ma délelőtt a kamara és a szenátus küldöttsége a szokásos ceremóniák közepette nyújtotta át az uralkodónak a választásfeliratot. A kamara nevében a választásfeliratot Saveanu elnök olvasta fel, amire a király a következőket válaszolta:

A király válasza
— Mindenekelőtt köszönetemet kell nyilvánítanom a hozzám intézett szép szavakért és a nekem, valamint az enyémeimnek tolmácsolt jókívánásokért. A mai gazdasági bizonytalansággal telített idők nemcsak benünket, de az egész világot terhelik. Önök szerepe segítséget nyújtani a kormánynak a boldogabb jövő felé vezető úton.

Örömmel állapítom meg, hogy főgondjait a gazdasági kérdésekre fordítja.

Ugy a kormánynak, mint a nemzeti képviselőnek karöltve, hazafias érzéstől fűtve kell megtalálniuk a holnapi napok utmutatóját. A személyi és helyi érdekek felül kell emelkedni a nemzeti szükségletek érdekében. A költségvetés kiegyensúlyozása által közeledünk ehhez az uthoz. A kereslet és a lehetőségek felosztása úgy kell, hogy megtörténjen, hogy a leg-sürgősebb követelményeknek először eleget tegyünk. A gazdasági tanács rendki-
vül fontosságu szerv lesz, amely hivatva lesz segédkezni nyújtani olyan gazdasági rendszer létrehozásához, amely ne legyen kitéve az utóbbi évek során elszenvedett különböző fluktuációknak. Örömmel lá-

tom, hogy a képviselőház mindent megtesz kormányom támogatására, hogy törvényhozásunk szükségleteit kielégítse s avégett, hogy a közszükségleteket a má-nak megfelelő alapokra helyezze.

Legyen jelszavunk: Kevés törvény, de jók. Magától értetődik, hogy egy törvény megvalósíthatatlan dolog, de

a módosításokat a legnagyobb gonddal kell eszközölni csak akkor, amikor fel-tétlenül szükség van azokra.

Külpolitikáink, én magam is megállapítom, a háboru óta felvázolt utat követi, szorosan alkalmazkodva a népszövetségi alapokmányhoz. Folyton csak a szomszédainkkal és az összes nemzetekkel való kapcsolataink meg-szalárdítására törekszünk. Ez a tevékenység csak erősítheti végső célunkat, határaink és a béke fenntartását. Mikor a nemzet ezen ér-dekeiél van szó, gondolatom szeretett hal-
szavemmel felel fordul. Ha sok, rendkívül fon-tos szükséglet halogatva lehet,

...azok, amelyek közvetlen kapcsolatban áll-
nak a honvédelem szükségleteivel, sür-gősséget követelnek meg, amire a világ általános képe is készlet.

Semmilyen áldozat nem felesleges, a hadsereg megerősítése leghibosabb garanciája és leg-hatalmasabb támasza külpolitikáinknak. Tel-
jes bizalommal viselkedek Románia sorsa iránt és azt óhajtom, hogy ezt a bizalmat minden-ki ossza velem. Ebben az évben is, mint a multban, számos káltványt, felhívást intéz-tünk az erők egyesítése érdekében. Tegyük meg, hogy a hazafias megérés szelleme, an-nak kiáltása, ne legyen üres szó a pusztában. Felhívás ez, amit királyotok, országotok tör-ténelme, a terhek súlyát szenvedő szelid és jó román nép intéz hozzátok.

Az összes erők összefogását kérte a király a Szenátustól

A szenátus választását a trónbeszédre Di-mitriu elnök olvas a fel. Az uralkodó közbek között ezeket válaszolta:

— A köz- és magánérdekek kielégítése vé-gett egyensúlyra van szükség, amit egész-séges gazdálkodási szellemmel lehet elérni. Egészséges költségve ési politikára van szük-ség, minden pazarlástól mentes tve. A szená-tus lesz az, amely ezen az uton a leginkább fogja támogatni a kormányt. Az a gond, amit szeretett hadseregem iránt táplálnak, különösen megőrvendeztet, hasonlóan a kül-politikának nyújtott segítség. Ez a két elem ma nem elválasztható, mert egyik a másik ál-al alakítja ki hűtünk biztosítékát: a béke-szerződések sérthetetlenységét, szövetségeink megerősödését és a béke fenntartását. Az erő-feszítéseket támogatni kell. A hadseregnek meg kell felelni minden pillanatban a nemzeti követelményeknek és ezért szükség van nemzeti iparunk felszerelésének és szlárd meg-szervezésének. Az uralkodó végül felszólította

a szenátorokat, tegyék félre a vitákat és a haza érdekeinek szolgálatában egyesítsék erőiket. Ez a ma hazafias követelménye.

A választásfeliratok felolvasása után az ural-kodó deszónére magánál tartotta Tatarescut és Ti ulescut.

A kamara ülésén a képviselők felállva hall-gatták végig az uralkodó válaszában fel-olvasását. Majd Anonescu emelkedett szó-lásra, aki kijelentette, hogy Madgearu rendel-kezésére hajlandó bocsátani a parizsi tárgya-lások dossziáját és ak át, ugyanakkor kérte Madgearut, hogy ne tegyen semmilyen olyan lépés, amely akadályt gördíthetne a Fran-ciaországgal való megegyezés útjába.

Madgearu megköszöni, hogy megkaphatta a dossziákat, de kijelenti, hogy nem vállal-hat kö elezetséget a pénzügyminiszter kéré-sének teljesítésére. Hazafias kö-elessége neki

(Folytatás a 3-ik oldalon)

cán háborítatlanul végezték honmentő mun-kájukat a hulgán bandák, amelyek „igazol-tattak” és véresre vertek ártatlan embereket.
Az ellenzéki pártok vezetői ilyen körülmé-
nyek között szépséggel fogadták Tatarescu
beszédét, vagyis Mihalache szerint „halyu-
delát”.
Andrei volt alminiszter a szombati ülés
után, a kamara folyosóján többségi képviselők

előtt részestette éles kritikában a kormá-
nynyilatkozatot.
...Egy német költő szavai jutnak eszembe —
mondotta Andrei — a szerelme ifjúról, aki
egy szől imádo ljához: Du bist zu schön, una
treu zu sein”. Egy szót kell megváltoztatni,
hogy ez a mondás Tatarescu beszédére is ta-
láljon.

Hárommillió külföldi Franciaországban

Három millió külföldi él Franciaország-
ban, vagyis minden száz lakosra két idegen-
esik. Franciaország 1700 községében majd-
nem arányos számban laknak külföldiek és
franciák 150 községben viszont kevesebb a
francia, mint a külföldi.

Franciaország pillanatnyi munkanélküli-
sége mellett évente 75.000 idegen munkást
foglalkoztat. Bonyos munkakörben, különö-
sen az ország keleti részén, a nehéziparban
hiábavalónak bizonyult a párizsi munkanél-
küliek foglalkoztatása. A francia iparban és
mezőgazdaságban még ma is 850.000 munkás
talál elhelyezést. Ez azonban a hivatalos
szám. Közégleton, hogy több, mint egymillió
idegen talál foglalkozást bányákban, kémiai
gyárakban, építkezéseknél, s. b. A vasérc-
üzemekben 80% az idegen. A lotharingiai
ércmedencében a 30.000 foglalkoztatott mun-
kás közül 8000 a francia, akik előmunkások
és felügyelők. A szénbányákban a munkás-
ság több mint egyharmada idegen. Ellenben
a fémfeldolgozó iparban már csak a küll-
földieknek 10%-a dolgozik. A földművelés
és az építkezéseknél közel 200.000 idegen
munkást foglalkoztatnak, vagyis a munkás-
ságnak egyharmada. Nagy százalékban van-
nak elhelyezkedve az idegenek az üveggyárak-
ban, a téglagyárakban és a háztartásokban.
A mezőgazdaságban foglalkoztatott munká-
sok száma: 300.000. Ezek közül 200.000 bér-
munkás, 35.000 szövmunkás, 95.000 ped-
telepes. Az utóbbi tíz évben a telepesek cso-
porjának birtoka 600.000 hektárra emelke-
dett. Ebből 160.000 hektár tulajdonban van,
440.000 pedig bérlet fekvőség.

A bevándorlás azonban nemcsak munkás-
kat hoz Franciaországba, hanem kereskedő-
ket, kézműveseket, kiskereskedőket, ügy-
köket, bankárokat, mindenféle intellektu-
politikai mneekülteteket, diákokat.

Ujabbban az idegeneket három kategóriára
osztották: 1. Gazdagok, művészek, intellek-
tuelek csoportja, akik nem akarnak itt vég-
leg letelepedni. 2. Kézműmunkát végzők,
ekik még a béga és olasz bevándorlás alkalmá-
val jöttek. Ezekhez járultak a lengyel-
és északafrikaiak. 3. „Üzle csinálók” csoport-
ja, alkalmazottak, ügynők, iparosok, bar-
károk.

Párizsban a szegényebb idegenek a 18-
kerületben ének nyomorúságos primitív-
ságnak. A marokkóiak kolóniájuk Argentínában
találhatók. Munka után hazajönnek és miután
étkeztek, összeülnek husz-harminc-an egy-
barátnál és énekelnek, amíg nyugovóra tér-
nek. Sokat isznak. A perálitkusok száma
erősen gyarapszik közöttük és dr. Martial, a
közegészségre ügyek professzora bejósolta,
hogy ha az állam nem gondoskodik jobb
higienikus állapotokról, ezeket az északafri-
kaiakat pár évítuden múlva az alkohol és nem-
betegségek elsöprik. A tüdővész is arány-
lag sok közöttük.

De az idegenek bizonyos kategóriái szépen
boldogulnak Párizsban és az ország egyéb
városában. Franciaország az a terület, ahol
a tehetség, az ügyesség, a rátermettség még
olykor tud érvényesülni. Elein'e ezek a tú-
rekvő emberek nagyon igénytelenül és taka-
rékosan éneik és honfitársikkal együtt jól
megszervezettek. Az utóbbi években, mint
más országokban, Franciaországban is az
idegenek tartózkodását megnehezítették.

A zsidókról, akik idegenből jöttek és a
akarnak helyelkedni a mezőgazdaságban, a
„Renoveau” című egyesület gondoskodik.
Lot et-Garonne megyében hatvan hektár
már kultiváltak is. A kormány Kozka sz-
getén is német menekült zsidók letelepítését
segítette elő. De ez a kísérlet nem sikerült.
A menekültök visszjöttek és inkább a
franciaországi telepeken helyezkednek el.
Franciaország általában gondoskodik az ide-
gen-probléma megoldásán és erős hajlamoa-
sága mutat azoknak az elemeknek a támo-
gatására, amelyek produktívzaldódnak akarna-
azokon a munkaterületeken, ahol nem árt-
nak a franciáknak. Szívesen honosítják is
öket. Három év alatt, ha kéri, megköpják
az állmpolgárságot. Persze az intellektuális
pályákra, ahol túltermelés van, nem engedik

megesen az idegeneket. Kereskedelmi téren azonban ezidőre még boldogulhatnak.

Franciaország a Népszövetség útján kívánja azonban generálisan rendezni ezt az ügyet. A Népszövetség több ízben bizottságokat is küldött ki a hontalanok elhelyezésének tanulmányozására. Egységes platformra még nem tudtak jutni és pedig azért, mert a menekültek hulláma egyre erősbödik és a kérdés új intőjeleket követel. Valószínűnek látszik, hogy a Népszövetséghez tartozó államok bizonyos arány szerint fogják vállalni a menekültek elhelyezését, úgyhogy ezzel együtt az idegen-probléma is valamelyest meg fog oldódni. A délamerikai államok egy része már most is befogadna nagyobb tömegeket, hogy termékként tegyenek bizonyos földterületeket, de csak abban az esetben, ha népszövetségi kölcsön vagy támogatás segítségével felszereléssel is elláthatnák a bevándorlókat. Franciaország élenk érdeklődik a probléma iránt. Ha az ügyet kielégítő módon meg lehet oldani, akkor ebben a franciáknak feltétlenül nagy része lesz.

A menekült-ügy és a munkanélküliség ügye szinte már összeartoztak. Az a tömeg, amely az egyes országokban nem talál elhelyezkedést, és ezzel munkanélkülivé vált, kivándorolni igyekszik. Szomorú és kézenfekvő példája ennek a Lengyelország keleti részén lakó zsidóság, amely nagy kenyértelenségben báhóvá igyekszik kifelé. Palesztinára egyelőre csak egy részét tudja a kivándoroltaknak befogadni, elsősorban a földművelésre kiképzési chalucoikat. Hátra van azonban a munkások és kereskedők nagy száma, amely hajlandó bármilyen tengerentúli országba elmenni, ha tudja, hogy tisztas munkából meg tud élni. Az egész világ idegen-problémáját tehát nem is lehet düllőre vinni másféleképpen, csak úgy, hogy fölösleges embertömegeket átírányítanak oda, ahol szükség mutatkozik dolgozó kézre és ahol még fel lehet virágoztatni lakatlan részeket.

A franciák szemléletében mutatják ennek az újat. A nagyvárosokban csak módjával engedik letelepedni az idegeneket, annál szívesebben látják őket a bányavidéken és a földműves munkánál. Ennek az utóbbinak megvan még az az előnye is, hogy az idegenek a mezőgazdaságban könnyen asszimilálódnak a francia viszonyokhoz. A franciák a munkában maguk is sokat telepitettek, de viszont őket is telepitették más országokban. A francia telepek külföldön mindig jobb teljesítményeket mutatnak a mezőgazdaságban, mint az otthoniak. Ez egészen természetes, mert hiszen a külföldön mostohább viszonyok között kellett élniük. Ez fokozta szívósságukat és kifejlesztette a bennük rejlő képességeket. Ugyanezt a folyamatot várják a franciák is a náluk megtelepülő idegenektől. Bizonyára így képzelik el a Népszövetség irányadó körei is a kivándorlók és menekültek rendezését és szabályozását.

Az északi autonómisták elfoglalták Tunk-Ku kikötőjét. Csiensinből jelentik: Tunk-Ku kikötőjét Csiensin közelében tegnap elfoglalták Yin Ju Kong csapatai. A kikötőt Csang Csen tábornok védte, aki rövid ideig tartó ellenállás után visszavonult Taku felé. Mindkét oldalon komolyabb veszteségek voltak. Az autonómisták ezzel komoly bázist szereztek Csiensin városának.

Euwe nyerte meg a sakkvilágbajnokságot. Amszterdamból jelentik: Euwe megnyerte a sakkvilágbajnokságot. A lejátszott 30 párból Euwe nyert 9-et, Aljechin 8-at, 13 remis volt. Az utolsó játszma is remisvel végződött.

Hálára ítélték egy szovjetpolgárt kémkedésért. Moszkvából jelentik: A katonai bíróság halálra ítélte Vonsovski szovjetpolgárt, aki egy leningrádi idegen konzulnak adatokat nyújtott nemzetvédelmi kérdésekről.

Titulescu Genfba utazik. Bucarestből jelentik: Az Univerul szerint Titulescu ma este elutazik Genfba, hogy részt vegyen a Népszövetség tanácsának ülésén.

Tatarescu Bratiannal tárgyal a fegyverkezés kérdéséről. Bucarestből jelentik: Az Univerul úgy tudja, hogy a fegyverkezés és felszerelés kérdésében Tatarescu és Dinu Bratiannal között újabb megbeszélés lesz a napokban azzal a céllal, hogy a két tényező között teljes megegyezés jöjjön létre.

Karácsony után fogják az illetékesekkel megvitatni a sajtótörvénytervezetet. Bucarestből jelentik: A lapok szerint a sajtó törvénytervezetet karácsony után fogják az illetékesekkel megvitatni.

A második orosz öt éves terv első és második évében száztizenöt milliárd rubelt fektettek építkezésekre. Moszkvából jelentik: Mejlauk, az öt éves terv végrehajására kiküldött bizottság elnöke ma felszólalt az építőipari kongresszuson és rámutatott arra, hogy a Pjeletka első és második éve folyamán 115 milliárd rubelt fektettek építkezésekre. Több ezer nagy- és közép nagyságú, többtíz-szer kiszünetet építettek. 1936 folyamán az iskolák számát a négyszeresére emelik.

Letartóztatták és súlyosan megsebesítették Fritsch ezredesét, a porosz csendőrség parancsnokát

Rohm árnyéka kísért Németországban. Bomlás jelei Hitler táborában

Berlin, december 16. Tegnap az a hír terjedt el Berlinben, hogy Fritsch tábornokot, a vezérkar főnökét letartóztatták. Ez a hír óriási pánikot keltett. Kiderült nemcsak, hogy névcsere történt, hanem a vezérkar főnökét tartóztatták le, hanem unokafivérét, a porosz csendőrség parancsnokát, Fritsch ezredesét. Fritsch ezredes 20,000 csendőr parancsnoka volt, aki azonban nem követte megbízható módon a kormány intézkedéseit.

Megbízható információk szerint Fritsch ezredes letartóztatása alkalmával súlyos incidensek történtek. Az ezredes nem adta meg magát és fegyveresen védekezett. A harc során az ezredes fejlődést kapott úgy, hogy be kellett őt szállítani a kórházba.

A letartóztatás okáról különböző verziók keringenek. Azt mondják, hogy Fritschről a Titkos rendőrség kiderítette, hogy a Röhm által kezdeményezett akciót folytatta. Másfelől az a hír járja, hogy Fritsch olyan titkok birtokában volt, ami a rendszert nagyon kompromittálhatta volna. Fritsch aligha marad életben. A német sajtónak tilos írnia az esetről. A francia sajtó azonban annál többet ír Fritsch ezredes esetéről, amelyben szimptomáit látja a rendszer bomlásának.

Tömegesen kiutasítják Németországból a lengyel illetőségű zsidókat

50.000 lengyel-zsidó tragédiája. Üzleteiket nem likvidálhatják, tőkejüket nem vihetik ki és három nap alatt menniük kell

Berlin, december 16. A német-lengyel kereskedelmi szerződés megújítása óta, melyből tudvalevőleg kiemelték a „letelepedési” klauzult, a németországi hatóságok szorosan megvonják a munkajogot, a vásárlási és a tartózkodási engedélyt a Németországban élő lengyel zsidóktól, akiknek helyzetét eddig a Németország és Lengyelország között fennálló szerződések védtek. Előbb a gazdasági jogoktól fosztották meg a lengyel zsidókat Németországban, az utóbbi napokban azonban megkezdődött tömeges kiutasításuk az országból. A hatóságok nincsenek tekintettel az egyesek kivételes helyzetére és a legtöbb esetben mindössze három napos határidőt adnak az ország elhagyására. Az elmúlt napokban többszáz lengyel illetőségű zsidó család kellett, hogy elhagyja Németország területét. Tekintettel arra, hogy a kiutasítások folytatónak és egyre nagyobb méreteket öltenek, a Németországban élő lengyel zsidók körében, akiknek száma 50 ezerre tehető, pánikszzerű hangulat lett urá.

Kérdés, lesz-e annyi energia a lengyel kormányban, hogy megvédje a Németországban

élő zsidó polgárait. Sok remény nincs erre. A lengyel konzulátusok máris kijelentették, a kiutasított zsidóknak, akik intervenciót kértek, hogy nem tehetnek semmit az érdekében. „Minden országnak jogában áll a nemkívánatos külföldi elemeket kiutasítani” — mondták a külfötteknek. A valóságban nem létezik ilyen jog, mert az összes államok kölcsönös szerződéseikben biztosítják az állampolgárok kölcsönös letelepedési jogát. Az eddig fennállt német-lengyel szerződésben külön letelepedési klauzula biztosította ezt a jogot és mindaddig, amíg ez fennállt, nem merték a német hatóságok kiutasításait a lengyel illetőségű zsidókat. Csak most, miután a lengyelek a németek nyomására feladták ezt a klauzult, kezdődött meg a Németországban élő lengyel-zsidók tényleges tragédiája. A kiutasítottak helyzete rendkívül súlyos. Nincs idejük üzleteiket likvidálni, künnlevőségeiket behajtani. Tőkéket sem vihetnek ki magukkal. Egyetlen reményük, hogy a zsidó képviselők szót emelnek majd ügyükben a lengyel sejmben.

A timisoarai feketeszesz meséje

A tábla legfelsőbb fokon megsemmisítette a 42 millió kiküldési jegyzőkönyvet

Timisoara, december 16. Tegnap hirdette a tábla Antonescu-tanácsa a négy év óta huzódó hatalmas bánási feketeszesz-perben. Ismeretes, hogy 1931-ben Varadin pénzügyi vezérfelügyelő érkezett Timisoarára és a minisztérium különleges megbízása alapján átvizsgálta a helybeli szeszgyárak ügykezelését. Varadin szenzációs leleplezésekkel szolgált, megállapította hogy a timisoarai Fried-

mann Manó és Társa részvénytársaság, a mezőgazdasági és Ipari Szeszgyár részvénytársaság, a Rottmann Károly és Társa likörgyár és az Unió szállítótársaság, valamint a pesaci Friedmann M. és Társa részvénytársaság ugynevezett „feketeszeszt” gyártottak, vagy annak gyártásában segítettek, illetve figyelmen kívül hagyták a szesz törvény szigorú rendelkezéseit.

MEGNYILT

SZÉKELY ÉS RÉTI

BUTORGYÁR R. T.

lakberendezési

KIÁLLITÁSA

Targu-Muresen

30 ragyogó interieur, 30 lakásberendezési probléma tökéletes megoldása

Ha otthonát igazán szépen és melegen akarja berendezni, látogassa meg a gyár Piața Albina 17 sz. alatti mintátermét. Akadályoztatása ese én a cég szívesen küldi ki architektjét eredeti rajzokkal és tervekkel.

Varadin hatalmas iratsomót készített, ma jegyzőkönyvet szerkesztett, amelyben nem kevesebb, mint 52 millió lejnyi bírsággal sújtotta az öt vállalatot. Ipari és kereskedelmi körökben páldátlan feltűnést keltett a fatasztikus összegű pénzbírság, amelyet ugyancsak a pénzügyminisztérium soknak tart, mert a jegyzőkönyvet megsemmisítette újabb vezérfelügyelőt küldött az állítólagos visszaélések kivizsgálására. A vezérfelügyelő meg is érkezett Timisoarára, ahol előző megállapításai alapján újabb jegyzőkönyvet készített és ezúttal 42 millió bírsággal sújtotta a cégeket.

A léalapjukban meglamadott vállalkozások természetesen elkeseredetten tiltakoznak bírság ellen és annak jegyzői elsősorban formai hibák címén támadták, mert nem a helyszínen, hanem Bucurarestben készítették azt. Ezenfelül a vállalatok zonyítékok egész sorozatával igazolták gyűjtési eljárásuk nem volt törvényes. Első fokon a helybeli törvényszék foglalt állást az ügygel és megállapította, hogy az Unió szállítótársaság, valamint a pesaci Friedmann-céget nem lehet felelősségre vonni megsemmisítették a jegyzőkönyv vonatkozó részét és a bírság összegét: 36 millió lejt szállította le. Ez ellen a pénzügyminisztérium képviselője felebbezést jelentett be, de ugyancsak felbevezetett a másik három céget is, a tábla helybenhagyta az elsőfokú ítéletet, megállapította, hogy perrendbeli hibák nem voltak és ezért elrendelték a per újra tárgyalását. A hatalmas iratsomó ismét vizsgálta a helybeli táblához, amely megállapította a nem mindennapi ügygel.

Helekkelő elzárta tartották meg az érdektárgyalást, amelyen a Mezőgazdasági és Ipari Szeszgyár részvénytársaság és a pesaci Friedmann-céget Baran Coriolan dr és Hot János ügyvédek képviselték, a Friedmann Manó és Társa részvénytársaságat Kun János dr, az Unió-céget Tenner Izidor dr, a Rottmann-céget pedig Serdaru György dr védte a pénzügyminisztérium két bucaresti megvédőjével, Eustatiu Viktor és Temming Demeter dr állami ügyvédekkel szemben. A cég ügyvédei órákig tartó jogi vitákban fejtették, hogy a bírságról szóló jegyzőkönyv tartalmazza a bírság összegét és a bírság törvényellenes és annak megsemmisítését kérték.

Két héttel ezelőtt került volna sor az ítélet kihirdetésére, de Antonescu elnök várható bejelentette, hogy a tábla tanács tagjai véleménykülönbség keletkezett. Ezért a bírságot ötös tanács újabb tárgyalta az ügyet és tegnap délelőtt 11 órakor hirdette ítéletét, melyben teljes egészében helyt adott az ügyvédek érveinek és megsemmisítették a kiküldési jegyzőkönyvet és ezáltal mind a bírságot, mind a 42 millió bírság megfizetését.

A tábla, mint legfelsőbb bíróság, tárgyalt az ügyet és ezért az ítélet, mely egyébként országszerte érthető feltűnést keltett, jogerősen emelkedett.

Kisiklott a tehervonat, több levágta lábát a mozdonyvezetőnek. Ma éjjel két óra tájban a Brasov-Sighisoara vonalon, Racoșul de Jos község közelében egy áruvonat megakadt tehervonat mozdonyra és első kocsiáig eddig ismeretlen okokból kifolyólag kisiklott. A kisiklás következtében a mozdony mintegy 150-200 méteres távon megrongálta a vasútvonalat. László István mozdonyvezető hírtelen lőkes következtében kizuhant a mozdonyból, a kerekék alá esett, amelyek mind két lábát több lemetstették. Állapota rendkívül vészes. A megrongált sínek helyrehozatalára Brasovból kellett munkásokkal hozatnia a CFR-nek, hogy a vonatközeledés fennakadást ne szenvedjen.

Megverte a rendőrt — átadták a hadbírósnak. Burnea Dumtru, CFR hivatalnok, tegnap az esti órákban beruga ment haza a mulatságról és a Cal. Reg. Ferdinand 110. számú ház előtt összeszólalkozott Pop Nicolae közrendőrrel, aki csendre intette. Burnea nekiment a rendőrnek, megpofozta, majd verkedés indult meg közöttük, aminek csap Marcu Oliver arrajáról rendőr vetett véget, aki elválasztotta Burneat Poptól és a verkedő hivatalnokot bekísérte a rendőrségre. Ma átadják a hadbírósnak.

Töltőtollat

Karácsonyra vásároljon. Régi tollat becseséreljük, vagy megjavítjuk. Márkás tollakat áron alul árulunk.

Fehér töltőtoll üzem

Cluj, Str. Regina Maria 2.

Telefon: 10-95.

Cluj, dec... A nacional... mányi veze... ra ül össze... Popovici M... nek ez Ade... lönösebb fo... ély hallat... és a jobbo... nis helyzet... ját egyelő... Annyi azon... Erdély küll... amelyek p... általános p... megvitatás... lános polit... zmos erde... zet.

A nacion... azzal, hogy... akciós elem... kus erők tu... pontosítás... ratikus önt... keny és so... sonlóan im... má. A tön... nacional ca... lépjen offer... áramlatok... nem lehetsé... aranista sz... parancsoló... oldali blokk

A párt t... ülésen elem... zókat, amely... alakulását... tudomásul... tikus front... többé. A... kerülni Erd... seivel és e... lat fog kele... ségbe tasz... rálás emlék

A hozand... befolyásolni... dése. A vol... ról is nyom... részt az ül... zott ígérete... Clujra érke... taláni a ta... lódáshoz. N... nyi vezetősé... hozni, amely... politikai élé... utóbbi évek... jon döntött... az erdélyi f... kezében tá... távozását u... tok idézték

CO

REKLA

„He

K... ke... T... REKLA

A nacional-caranista párt most már sajnálja a november 14-iki gyűlés elhalasztását

Ma ül össze Clujon a párt erdélyi tartományi vezetősége

Cluj, december 16. (Az Uj Kelet tud.) A nacional-caranista párt erdélyi tartományi vezetősége ma délelőtt tanácskozási ülésre összehívta a párt cluji klubhelyiségében, Popovici Mihály elnöke alatt. Az ülésnek az Adeverul az adott helyzetben különösebb fontosságot tulajdonított. Erdély hallatni fogja a szavát a kormány és a jobboldali blokk által teremtett hátráltatással szemben. Az ülés programját egyelőre nem hozták nyilvánosságra. Annyi azonban már bizonyos, hogy nem Erdély különleges követeléseiről lesz szó, amelyek egyébként is beiktatódtak a párt általános programjába. Ezzel szemben megvitatás tárgyát fogja képezni az általános politikai helyzet és az ezzel párhuzamos erdélyi politikai és gazdasági helyzet.

Miről fog tárgyalni a vezetőség

A nacional-caranista párt tisztában van azzal, hogy a ma legfőbb feladata a reakciós elemek egyesülésére a demokratikus erők túlnyomó és megsemmisítő összpontosításával válaszolni. Erdély demokratikus öntudata soha sem volt oly érzékeny és soha nem ért meg a maihoz hasonlóan impozáns megnyilatkozási formát. A tömegek pressziót gyakorolnak a nacional-caranista párt vezetésére, hogy lépjen offenzívába a sötétséget terjesztő áramlatok ellen. Habozás ezen a téren nem lehetséges. Nincs Erdélyben nacional-caranista szervezet, amely ne követelné parancsoló módon a kormány és a jobboldali blokk elleni harcot.

A párt tartományi vezetősége a keddi ülésen elemezni fogja mindazokat a tényezőket, amelyek a mai politikai helyzet kialakulását meghatározták és ugyanakkor tudomásul fogja venni, hogy a demokratikus front megmozdulása nem halasztható többé. A vezetőség kontaktusba fog kerülni Erdély legutóbbi politikai rezgéseivel és ebből az érintkezésből rövidzárlat fog keletkezni, amely a feledés sötétségébe taszítja a liberális-gogista cimborák emlékét.

Maniu jelenléte

A hozandó határozatokat mindenestre befolyásolni fogja Maniu jelenlétének kérdése. A volt miniszterelnököt több oldalról is nyomatókusan kérték, hogy vegyen részt az ülésen. Maniu nem tett határozott ígéretet, valószínű azonban, hogy ma Clujra érkezik és valamilyen formát fog találni a tanácskozáson való bekapcsolódáshoz. Nincs kizárva, hogy a tartományi vezetőség olyan határozatokat fog hozni, amelyek döntő módon hatnak ki a politikai élet további alakulására. Az utóbbi években a kormányok sorsát Clujon döntötték el. A Iorga-kormány egy erdélyi fővárosból kapott sakk következtében távozott el helyéről, míg Vaida távozását ugyancsak a sorsai határozatok idézték elő. Nem lehetetlen, tehát,

hogy a történelem meg fog ismétlődni. Valószínűnek látszik, hogy az erdélyi párt szervezet maéva teszi Maniu taktikáját, mint ahogy az sincs kizárva, hogy a kormány és a jobboldal támadásaival szemben meghirdetik az önvédelmi harcot. A pártzsellem rendkívüli mértékben radikálizálódott az utóbbi időben, miután a kormány magatartása precedens nélkül álló elkeseredést váltott ki a mai rendszerrel szemben. A hozandó határozatokat hivatalos közleményben hozzák a nyilvánosság tudomására. Anélkül, hogy elébe vágjanak ezeknek a határozatoknak, bizonyosra vehető, hogy a nacional-caranista párt erdélyi vezetősége a fentebb kifejtett elgondolásoknak megfelelően fogja a párt további magatartását irányítani. A nacional-caranista párt nem térhet ki annak megállapítása elől, hogy a jobboldal erőteljes támadását energikusan vissza kell utasítani, ha egyáltalán súlyt helyez a párt arra, hogy megmentsse az ország demokratikus intézményeit.

A november 14-i hiba

A pártvezetők általában azon a véleményen vannak, hogy a november 14-re tervezett és bizonyos akokból elhalasztott nagygyűlést mégis össze kell hívni a fővárosba. Az az optimizmus, amelyet Mihalache és Lupu dr. audienciája és annak nyomán kiadott kommuniké váltott ki, illúzióknak bizonyult csupán, amelyet

az események nem verifikálnak. Eppen ezért Mihalachetól kategórikusan kérték fogják a harcot úgy a jobboldal, mint a kormány ellen. Állandó offenzívát követelnek Clujon, amelynek központjában nem a kormányutódlás megszerzése, hanem a párt által képviselt politikai felfogás és rendszer megvédése szerepel. Rámutatnak arra, hogy a német demokrácia szervezetlensége és erejének belső feloldása tette lehetővé a fajvédelem előretörését. Eppen ezért kihangsúlyozzák annak szükségességét, hogy a párt egyetlen, a legutóbbi katonájáig megszervezett blokkban álljon sorompóba a reakció elleni harcban. Ebből a szempontból a november 14-i gyűlés elhalasztását a párt erdélyi vezetői nagy és nehezen helyrehozható hibának tekintik. Mihalache leghűségesebb hívei is azt az álláspontot képviselik ma már, hogy fegyverszüneti állapot, melyet a nacional-caranista pártnak a harcból való visszavonulása teremtett, lényegesen megkönnyítette a kormány és a jobboldal közötti frivól játékot. Ennek köszönhető az is, hogy a Tatarescu-kormány nyugodtan marad továbbra is helyén anélkül, hogy a legkisebb utmutatás is volna arra vonatkozólag, hogy a Mihalache és Lupu dr. audienciája nyomán a párt hivatalos kommunikéjében jelzett rezsimváltozás közelebről be fog következni.

A lengyel parasztpárt az antiszemitizmus ellen és a zsidók egyenjoguságáért

Hogyan látja a parasztpárt a zsidókérdés megoldásának útját

Varsó, december 16. A napokban tartotta meg birodalmi nagygyűlést a lengyelországi parasztpárt Vitos volt lengyel miniszterelnök elnöke alatt. A párt képviselői behatóan foglalkoztak a legutóbbi belpolitikai eseményekkel és az antiszemita kilengések ügyével, majd határozati javaslatot szavaztak meg, mely

élesen elítéli az antiszemitizmust és a zsidók teljes egyenjogusága mellett tesz hitet. A határozati javaslat ugyanakkor rámutat arra is, hogy a lengyel parasztpárt a zsidókérdés megoldását a Palesztinába való zsidó kivándorlásban és a zsidó szövetkezeti mozgalom fejlődésében látja.

Roman Valer Oradeán már az idegenek kiseprűzéséről beszél

A munkügyi alminiszter a törvényjavaslatáért koncentrikus támadása miatt egyre soványabb jelszavakkal operál

Oradea, december 16. (Az Uj Kelet tud.) „Propaganda körútján” tegnap Oradeára érkezett Roman Valer munkügyi alminiszter, hogy itt is népszerűsítse ipar-örvénytervezetét. Erre a népszerűsítésre szüksége is van a tervezetnek, mert Roman Valer is beismerte, hogy

a tervezet országos ellenzésre talált és egyöntetű támadások pergőtűzében áll.

A miniszter érkezése előtt két nappal az oradeai kereskedelmi és iparkamara tiltakozott ünnepélyesen a tervezet ellen, mely az iparos- és kereskedő-társadalom legnagyobb veszélyének minősítették. Roman Valer tehát Oradeán is vegyes érzelmekkel várták s a hivatalos hatósági személyeken és a felhajtott köztisztviselők, valamint ipar- és fémiskolai tanulókon kívül senki sem volt kíváncsi a törvényre.

A munka megszervezése

Az alminiszter a színházban tartotta meg előadását és rajta kívül még a hatóságok vezetői Banciu prefektus és Biedea polgármester, valamint több hivatali előkelőség foglalt helyet a pódiumon.

Roman Valer a munka lényegének taglálásával kezdte beszédét és kijelentette, hogy a háboru előtt a munka szervezetlensége állandó és fenyegető nyugtalanságokra adott okot. A munka szervezetlensége Romániában is dúlt és az országban három különböző törvény szabályozza ezt a kérdést. A törvények egységesítésének gondolata már régebben

felveődött, de a megoldáshoz senkiben sem volt elég kezdeményező erő és bátorság.

Ezután rátér a tervezetre és leszögezi, hogy annak megoldásánál két cél lebegett előtte: az ország gazdasági erejének fokozása és a román iparos elem felsegítése. A második cél a törvény igazi lényege, de ez nem jelenti azt, hogy

a tervezet hosszu vagy gyűlölet szülte volna. A kisebbségeket védik a nemzetközi szerződések és ezeket tiszteletben kell tartani.

Idáig elég nyugodt mederben folyik az előadás, de ahogy az alminiszter

a „domináns” kisebbségi iparról, a román ipar elnyomottságáról és a nemzeti érdekről kezd beszélni, a hallgatóság tüze jön

és állandó kisebbség- és zsidóellenes közbekiáltások tarkítják az előadást. Hol Palesztinába, hol Budapestre küldik a kisebbségeket, sőt amikor Roman Valer megjegyzi, hogy zsidó csak zsidót, magyar csak magyart alkalmaz, valaki elkiáltja magát, hogy

egyhuron pendülnek,

olyan tapsvihar tör ki erre, hogy Roman Valer csak percek múlva beszélhet.

Az alminiszter lényegében ugyanazt mondja, mint Clujon és a többi helyeken s ismételtel mondia, hogy

TESTA

szemmel-csillapít HEMI FÁJDALMAKAT-FEJFÁJÁS IDEGZSÁBA-FOGFÁJÁS INFLUENZÁNÁL-HÜLESNÉL

KAPHATÓ GYÓGYSZERFARMAN MINDEN ES BRÜGGELÁBAN
VEYELER A GÖRÖGASOLASPA

a kisebbségeket kényszeríteni kell arra, hogy román tanoncot, román segédet alkalmazzanak.

A kisebbségi nem vesz fel román és még a svédek, belgák és dánok is csak magyarul alkalmaznak. A miniszter ismételten a „demokratikus és kisebbségbarát” érzelmeiről beszél, majd váratlan fordulatot ad a Népszövetséghez küldi azt, akinek valami nem tetszik.

— A román paraszti elemet be kell hozni a városba — mondja —, mert a románság tulajdonképpen városi elem. A román ipart meg kell teremteni és az idegeneket ki kell seprűzni. Idegenek a külföldi állampolgárok, akik ellepték a vállalatokat.

„Sokan támadnak”
Beszéde végén elpanaszolja, hogy a törvény miatt támadások és intervenciók pergőtűzében áll.

A jobboldal azt mondja, hogy a tervezet kommunista izű, a baloldal, hogy fasiszta. Az antiszemita szöveget a tervezet zsidó szabaddkötönyök sugalmazták, a zsidók szerint antiszemita. A kisebbségi sajtó azt, hogy kisebbségellenes, a beszarábiaiak panaszkodnak, hogy regionális szempontokat tekint.

Még Pamfil Seicaru is támadja a Curentulban.

Befejezésül Roman Valer igéri, hogy a támadások ellenére keresztülviszi a törvényt a kifűli őli az ipartestűleteket, a „kisebbségeket fellegvárát”.

A gyűlés izgatót és ellenséges atmoszférában folyt le s utána hosszasan ünnepelték az alminisztert.

Nagy sikerrel tartotta meg a rendőrség sportünnepélyét

Cluj, december 16. Szombaton este tartotta meg a cluji rendőrség nagyszabásu sportünnepélyét, zsűfolt ház előtt a Magyar Színházban. Az előadás megkezdése előtt Pulov Victor rendőrvezetőr tartott hatásos beszédet, melyben azokról a követelményekről beszélt, amelyet a rendőrség az elszaporodott bűntények, valamint a fejlődő nyomozó technika folytán felállít.

A kvesztör beszéde után a rendőrlégények kórusa adott elő, igen nagysikerű dallamkompozíciókat, majd vívó, box, torna, dzsiu-dösicim bemutató és versenyek következtek.

Ugy a rendőrtisztok, valamint a rendőrlégények rendkívül szép produkciókat mutattak be a sport minden egyes ágában. Az est fénypontjában Morariu Albin, az UEC népszerű vezetője állott, aki tornász-mutatványaival viharos tapsokat aratott.

A sportműtűlványok után Chendi Károly csellózott, rendkívül nagy sikerrel, végűl pedig rendőrök szavalatokat adtak elő.

Az est erkölcsi sikerén kívül igen szép bevétel is volt a rendőrségnek, amit a szegény rendőrgyermekek téli felségűyezésére fordítottak.

ARSTHA KASH
RESTAURANT
„COMERCIAL”

Lakodalmak és bankettek rendezését vállalom. ORADEA, Nagypiac tér. Volt Loyd kávéház helyiség. AXELRAD.

CORDON

?

„Heinrich”

KARÁCSONYI meglepetése kedves és tartós illatú

Toalettszappan

REKLÁMÁR: LEI: 20.—

SPORT

A Haggibbor megvédte Cluj törvívó bajnokságát

Kardban Altmanu távollétében a Haggibbor csak a második helyig jutott

Cluj, december 16. (Az Új Kelet tud.) Szombati vasárnap folytak le a Haggibbor rendezésében Cluj város tör- és kardbajnokságai. Szoklatlan nagyszámu induló, öt város képviselői jelentek meg, hogy a bajnoki címért megküzdjének.

Első nap az unitarius kollégium tornaterméjében két plánsor kezdtek meg az előmérkőzések: s az esti órákban már a döntők is lebonyolításra kerültek. Meglepetésre egyedül az adott okot, hogy Pellegrini Gloria Arad és Sámson Andor Haggibbor nem tudták magukat kvalifikálni a döntőre, amelynek levívása az alábbi eredményt hozta:

Cluj város 1935 évi törvívóbajnoka Herczeg Tivadar Haggibbor 6 győzelem, 2. Széplaki KAC 5 győzelem 22 kapott tuss, 3. Csibő Haggibbor 5 győzelem 25 kapott tuss, 4. Pellegrini CFR Timisoara 5 győzelem 26 kapott tuss, 5. Speck HTV Sibiu 4 győzelemmel, 6. Hintz KAC 2 győz., 7. Biró KAC 1 győz., 8. Bartunek KAC győzelem nélkül, 22 induló.

Herczeg kiegyensúlyozott teljesítményt nyújtott, megérdemelten lett első. Egyetlen vereséget klubtársáól, Csibitől szenvedte. A következő három helyezetti, mint a tussarány mutatja, nem sokkal maradt el egymástól, de a győztes ő sem. Széplaki jó idegek felett rendelkezik, de igen passzív, Csibi, akit Herczeg felett arató győzelme után favoritnak tekintettek, éppen ellentét, tussokat támad, sokszor megmondolá tanul. Ő egyébként még tréningje legelején van, nem volt elég biztos. Pellegrini gyors fleissel szerzett értékes pontokat, de rutintalan versenyző. A többiek nem képviseltek magasabb nivót.

Vasárnap reggel a katolikus gimnáziumban vették kezdetüket a kardverseny selejtezői, majd elődöntői. Egyedül Mózes II Haggibbor és Barabás SzSE vereztek el azok közül, akiknek a döntőben lett volna helyük. D. u. került sor a 12. es döntő körmérkőzés levívására, ami rendkívül izgénybe vette a versenyzők teljesítőképességét. Ez volt a máskülönbösen dícséretes munkát végzett rendezőség egyetlen hibája, redukálni kellett volna a döntő résztvevőinek számát. Egyébként a nyílt küzdelmek így végeztek:

Cluj város 1935 évi bajnoka: Luczky Dező SzSE Sa. umare 9 győzelem, 2. Erős László Haggibbor 8 győzelem, 3. Pellegrini CFR Timisoara 7 győzelem, 4. Bulacu főhadnagy CFR Timisoara 7 győzelem 40 tuss, 5. Speck HTV Sibiu 6 győzelem, 6. Guráth KAC 5 győzelem, 7. Mező KAC 5 győzelem, 8. Predacu CFR Timisoara 4 győzelem, 9. Klein HTV 4 győzelem, 10. Kökösy KAC 4 győzelem, 11. Csibi Haggibbor 4 győzelem, 12. Szende CFR Timisoara 3 győzelem, 29 induló.

Az adott körülmények között Luczky győzelme megérdemeltnek mondható. Rendkívüli küzdőképessége juttatta el elődöntőbe a szép címhez ha állása, stílusa sok kívánnivalót is hagy maga után. Egy győzelemmel kevesebbet aratott a második helyezetti Erős L., akiket tussaránya sokkal jobb volt az első helyezettinél. Ez a furcsa helyzet úgy adódott, hogy a haggibborista első hat zászlóját egymásután fölénnyel nyerte, de fizikailag azután nem bírta a tempót és egymásután 3 vereséget szenvedett. Egyébként a volt a legtechnikásabb tagja — Mózes Jenő mesteri kezének nyomát látszott vivásán. Pellegrini itt is szép egyenes áradásaival ecvellált. A döntő többi résztvevőit közül Guráth, Kökösy és Mező KAC, valamint a kardban csak kezdő Csibi érdemelnek dícséretet.

Általában kevés igazán szép esztétikus vagy akciólt látnunk, ami a szezonleji formáknak tulajdonítható, de meg kell állapítanunk, hogy sokan a vélt eredményesség miatt feláldozták a vivás esztétik szépségeit — amit pedig helye nélkül teszünk, mert a technikai tudás nélkül nem sokra vihetik.

A zsüri elnöki tisztét Spitzer Ferenc, a Haggibbor volt kiváló vivója látta el — akit remélünk még viszonylatni a plánsor is — közmegelegedésre. Spitzer annyira felül tud emelkedni a klubérdekeken, hogy azt másokban sem tételezi fel, ami pedig már túlzás. Elvile Zádor A., Dini főhadnagy, Mózes II., Weisz Imre, Losonczy stb. fejtettek ki értékes munkát. A Haggibbor igen szép kivitelű ajakkal jutalmazta a versenyzők részvételét.

Nagy sikerrel zajlott le a rendőrség sportünnepélye. Szombaton este bensőséges sikerjegyében zajlott le a rendőrség sportünnepélye a Magyar Színházban, amelyet jótékony célra rendezett. Az est fénypontjában Moratu Albin, az UEC kitűnő képzettségű vezetője állott, aki viharos tapsot aratott vezetőutátaival. Értékes ezüstkupát kapott

közreműködése emlékére. Kijutott azonban az elismerésből a többi műsoron szereplő számoknak is, amelyek között kiemelkedett az UEC tornászgardája. Jók voltak az énekszámok és a rendőrség által bemutatott többi számok is.

Belföldi sporteredmények
Timisoara. TAC—Rovine Grivița 5:3 (3:2). Nemzeti Bajnokság B). A TAC ezen értékes győzelmével elkerült az utolsó helyről.

Bucuresti. Venus—CFR 5:1 (3:0). Juventus—Sportul Studentesc 6:2 (2:2). Jan Seba—Kupamerkozések. A kupát a Venus nyerte.

Külföldi eredmények
Budapest. Hungaria—Törökvis 1:0 (1:0). Ferencváros—III. kerület 5:1 (1:1), Phöbus—Ujpest 2:2 (2:1), Kispest—Soroksár 2:1 (2:1), Booskai—Budai 6:0 (2:0), Budafok—SBTS 4:1 (0:1).

A bajnokság állása: 1. Hungaria 23, 2. Ferencváros 19, 3. Ujpest 18, 4. Kispest 15, 5. Szeged 13, 6. Phöbus 13, 7. Booskai 12, 8. Soroksár 12, 9. III. kerület 11, 10. Budafok 9, 11. Budai 8, 12. SBTC 7, 13. Törökvis 5, 14. Attila 4.

Budapest. Francois Volants—BKE 5:3 (1:2, 3:3). Jéghekkmérkőzés.

Sárosi — doktor. Budapestről jelentik: Sárosi, a Ferencváros világhírű labdarúgóját a szegedi tudományegyetemen jogi doktorrá avatták.

Varsó. A lengyel kardvivócsapat 10:6 arányban győzött a német csapat ellen. A párbajór csapatok mérkőzése döntetlen maradt 8:8 arányban.

Zürich. A Grashoppers jéghekkicsapata vendégül látta a budapesti BBTE csapatát. A meccs 2:2 arányban eldöntetlenül végződött.

London. Sidneyben Metcalfe ausztráliai atléta a hármasugrás világrekordját 15 m. 78 cm-re javította meg. A régi világrekordot a japán Nambu tartotta 15 m 72 cm-el.

A rendezés precíz munkáját Zádor Árpád végezte.

Jéghekk szakszövület alakít az oradeai Makkabi

Oradea, december 16. (Az Új Kelet tud.) Az oradeai Makkabi a közelmúlt idők értékes aktívuma mellé új sikert könyvel el. Szervezkedés alatt van jéghekk szakszövülete, amely az erdélyi zsidó sportmozgalomban az egyedüli lesz. Az új szakszövületnek eddig 20 játékos van, akik eddig Oradea különböző egyesületeiben fejték ki aktivitásukat. Jellemző az oradeai Makkabi vezetőségének komoly munkájára, hogy nehéz gazdasági helyzete ellenére jéghekk-edzőt szerződtetett, ahinek vezetése mellett a munka már megkezdődött. Örömmel regisz rájuk az oradeai Makkabi jéghekk-kezdemenységét, amely egyébként a Makkabi Világszervezetben mint kitűnő testedző-versenysportág van nyilvántartva és mint ilyen követésre méltó.

Lemondott a NAC elnöke. Tudósítónk jelenti: A NAC elnöksége rendkívüli ülést tartott, amelyen Székely József, a sportegyesület elnökének lemondásával foglalkozott. A vezetőség az indokolatlan lemondást nem fogadta el.

Kovács a Muresben? Targumuresti tudósítónk jelenti: A Mures sportegyesület tárgyalásokban van a NAC és Ripensia vezetőivel Kovácsnak a NAC-ból a Ripensia-ba áigazolt játékos, Kovács szerződtetését illetőleg. A tárgyalások kedvező mederben folynak és nincs kizárva, hogy sikerre is vezetnek. A Mures egyébként a tavaszi szezonra együttesének jelentős erősítését vette tervebe.

KÖZGAZDASÁG

Mit fog határozni a cluji iparkamara Roman Valer törvénytervezete ügyében?

Az egész ország iparos és kereskedőtársadalma megmozdult Roman Valer munkaügyi miniszter törvénytervezete ellen, amely az ipari és kereskedelmi tevékenység alkalmazásának engedélyezésénél oly elveket és szempontokat akar érvényesíteni, amelyek eddig, legalább is ily nyílt sággal, nem nyilvánulhattak meg az ország törvényeiben. Az a propagandakörút, amelyet Roman Valer miniszter tervezete érdekében az ország nagyobb városaiban megtett, nem járt egyéb eredménnyel, mint annak bezonyításával, hogy a tervezet mellett állást foglaltak olyanok, akiket az ügy érdeme nem érint, viszont szembehelyezkedtek vele mindazok, akiknek a tulajdonképpeni iparhoz és kereskedelemhez tényleges közük van.

A cluji kereskedelmi és iparkamara interimár vezetősége most foglalkozik a törvénytervezet kérdésével és magatartását a kormány előtt is kifejezésre fogja juttatni. Ennek ellenére, hogy az interimár vezetőség a felsőbb kormánytényezők megbízásából áll helyén és nem a kamarai tagok választás folytán megnyilvánult bizalma révén került tisztségébe, még sem félünk attól, hogy Erdély vezető iparkamarájának állásfoglalása nem fogja teljesen fedni az ipar és kereskedelem túl nyomó többségének felfogását. Az interimár tanács eddig is bizonyosságot tett arról, hogy teljes egészében vállalja felelősségteljes hivatását és bár ezzel a felelősséggel jogilag csak a kormánnyal szemben tartozik, nem vonja ki magát azon erkölcsi felelősség alól sem, amit a kamarai tagokkal, néhány vármegye iparosaival és kereskedőivel szemben érez.

Érdeklődéssel, de ugyanakkor nyugodtan várjuk Erdély első iparkamarájának magatartását a szóbanforgó törvénytervezet ügyében.

összeget csökkentheti. A bank ezen nyilatkozatra támaszkodva, még 1935 előtt redukálta a nyugdíjat. Az ítélet szerint azonban a konverziós törvényre való hivatkozással, 65%-kal csökkenteni akarta egyik volt tisztviselőjének nyugdíját, aki már évekket ezelőtt nyugdíjba vonult. A tisztviselő pert indított a bank ellen, amelyben most hangzott el az ítélet. A törvényszék megállapította, hogy a tisztviselő korábban nyilatkozatot adott, melyben tudomásul veszi, hogy a bank anyagi helyzetéhez mérten a kikötött nyugdíj-

A CFR kötvény kibocsátása. A Monitorul Oficial 1935 december 12-én kelt 286 számában megjelent a minisztertanács 2317 sz. határozata, mellyel a CFR autonóm-kezelésébe felhatalmazták az 1935 július 19-ig keletke-

zett és hitelezőként legalább 5 millió lej kitevő tartozásának kötvényekkel való kifizetésére.

Az illetékegyenérték vállomások 1936 január 1-ig adandók be az illetékes pénzügyigazgatóságokhoz. A bélyegtörvény 16. szakaszának 4 §-a szerint ezen vállomások minden év jan. 1 előtt három hónappal volnának beadandók. Ezen törvényes rendelkezés akkor hozható, amikor a pénzügyi év jan. 1-én vette kezdetét. Mivel a pénzügyi év változást szenvedett és most április 1-én veszi kezdetét, a pénzügyminisztérium 1935 október 13-án kelt 223,612 sz. rendeletével úgy intézkedett, hogy ezen vállomások is április 1-én előtt három hónappal adassanak be, vagyis január 1-ig. A vállomásoknak az előirt határidőben való be nem adása a törvény 78. szakasza szerint a kivételendő illetékegyenérték felével egyenlő bírsággal büntetettik. Az illetékegyenérték, mely a vállalatok közül csak a részvénytársaságokat terheli, — 0.2%-ot tesz ki, az ingatlan vagyon b. utó értéke után, az ipari célokra szolgáló épületek, terek, berendezések és üzemek kivételével, amelyek — mentesek.

A december hó 15-én megtartott 9-ik sorsjáték második osztályának hazusi eredményei:

Az Oszálysorsjátékon nyertek: 1.000.000 lejt 42075 I, II széria, 500.000 lejt 24860 I, II széria, 200.000 lejt 21537 I, II széria, 100.000 lejt 59103 I, II széria, 100.000 lejt 17668 I, II széria, 50.000 lejt 10643 I, II széria, 50.000 lejt 13761 I, II széria, 50.000 lejt 68287 I, II széria, 50.000 lejt 23363 I, II széria és még 11.059 drb. 50.000 lejtben aluli nyeremény.

Az Oszálysorsjátékon 2222 lejt nyertek mindazon számok, melyek 06, 43 és 70 számjegyekkel végződnek.

A melléksorsjátékon nyertek: 1.000.000 lejt 117676 I, II, III széria, 250.000 lejt 127460 I, II, III széria, 100.000 lejt 131206 I, II, III széria, 100.000 lejt 284015 I, II, III széria, 50.000 lejt 188020 I, II, III széria, 50.000 lejt 201912 I, II, III széria, 50.000 lejt 288095 I, II, III széria.

A melléksorsjátékon 444 lejt nyertek mindazon számok, melyek 028, 090, 136, 154, 237, 308, 342, 408, 532 és 938 számokkal végződnek.

— Rövid hírek mindenünnen. Irkutban ki-

gyulladt egy többemeletes ház, amelynek második emeletén 9 személy vezetett el a lángokban. — A pápa ma délután konzisztóriumot tartott 20 kardinális kinevezése végett. A konzisztórium rendkívül ünnepléses keretek között folyt le. — A newyorki Theatre Guild néger szerző operáját mutatta be. A szerző, George Caiswin, eddig komolyabb zenét nem írt, de egyéb munkáival már megelőzően nevet szerzett magának. — Az északnyugatargentinai Tucumán kerület három községét és több lakótelepét forgószívhár pusztított a végig, amelyet órákon át tartó felhőszakadás követett. Az első jelentések szerint a viharok tíz súlyos sebesült áldozta a van. — Moszkvai jelentés szerint a kommunista pártban végzett tisztogatás rendjén Gorkij városban 1565 komunistát távolítottak el a párt keretei közül. — A Neue Presse milánói jelentése közli, hogy Parma és Salto Maggiore között az autóbusszjáratok meángáz-üzemanyaggal közlekednek, amelyet Salto Maggioreban állítanak elő. Már igen sok autót alakítottak át szén-gázüzemanyagra is. — A belgákkal a francia kereskedelmi tárgyalások véget értek. A napokban alá fogják írni a kereskedelmi szerződést. — Párizsban kiállítás rendeztek a ma élő francia költők és írók kéziratából. — December 18-án, a nemzeti összefogás ünnepe egész Olaszország zászlószobrászban lesz. E napon avatják fel a pontini lecsapó mozsarak harmadik városát, Pontiniát. — A francia kormány a washingtoni nagykövete útján közölte az Egyesült Államok kormányával, hogy a mai esedékességi napon nem fizet hadiadóssági részleteit. — Bazelben két közúti villamos összeütközésénél tizennégy személy megsebesült. — A rákellenes küzdelem nemzetközi bizottsága ma ülést tartott a francia fővárosban. — A spanyol cortez december 31-ig elnapolták. Január másodikán házfelosztás következik. Az új választásokat február végére fogják kitűzni.

Holnap, december 19-én

a „Pharos” kulturestje Timisoarán

a Lloyd nagytermében este 9 órakor!

A műsor a következő:

Dr. Eisikovics Miksa saját kompozíciójú dalait énekl. Const. Ursulescu, a cluji opera baritonistája.

Herschkovits Augustza Eisikovics zongoradarabjait játsza.

Markovics Rodion emlékeiről beszél.

Vámbor Ferenc a zsidó regényről tart előadást.

Sálamon László újabb költeményeiből ad elő és a zsidók szellemiségéről beszél.

A bevezető előadást dr. Rosenthal Mór tartja.

Meghívók kaphatók a Löbl-könyvkereskedésben.

ÚJ ÜZLET! ÚJ ÜZLET!

Cipőszükségletét az utjonnan nyílt

„ORIGINAL” CIPŐÜZLETBEN

Reg. Maria 13. szerezzé be. Feltűnő szép és új modellek nagy választékban; legolcsóbb árak.

Wiener Schuh márká. Figyeljen a címre szives párfogatást kér.

Kovács Géza

No
s Hen
Az első
több
Párizs, dece
nök távirat
ját és nemze
pése alkalmá
Az összes fr
nak Massary
Figaroban a
ehszlovák kö
Párizsi jele
ohumil Neme
tségét támo
gyetlen párth
avazataira s
Prága, dece
Massary
s humá
Prága, dece
cseh nemzet
vele klasszik
cseh állam
okratikus és
zelnököt eg
ben vezette
ak pillanatá
külön is kihar
ezőképpen ha
Az elnöki
eljes és megk
len legyen az
gy én már
Ezért lemo
Négyszer
ez felhatal

Az Újság

Halv

NEWY
halva talál
kutatására.

Let
rable

Egy gaz

Vultureni,
tud.) A Dis
a vultureni c
gel karöltve
betek óta a
ciu Aurel r
zást, hogy a
stureiben me
Dreghicium
tartózkodott
ben végviz
dezett nyom
ok kiletére
ghicium több
két gyanusit
egy cigányt
sem tudtak
és mint az e
három ember
Szombaton
tatást fog
Rusu Mihai
tatta le, egy
das földbr
nyomítékok

Nemec professzor, Kramarz és Hennlein az ellenjelöltjei Benesnek az elnökválasztáson

Az első menetben egyik fél jelöltje sem fogja megkapni a kétharmad többséget. Az egész francia sajtó magasztalóan ír Massarykról

Párizs, december 16. (Rador.) Lebrun a táviratot intézett Massarykhoz, akit az ellenjelöltje és nemzete nevében üdvözölt visszajövetelére alkalmából.

Az összes francia lapok magasztalással írtak Massaryk Tamásról, D. Ormison Figaroban az utolsó bölcsnek nevezi a csehszlovák köztársaság lemondott elnökét.

Párizsi jelentés szerint az agrárpárt elnöke, Nemec egyetemi tanár elnökjelöltséget támogatja. Nemec nem tartozik egyetlen pártéhoz sem. A jobboldali pártok javaslatára számíthat.

Prága, december 16. A Venkow szerint

a csehszlovák agrárpárt elutasítja Benes elnökjelöltségét és Nemec professzort kívánja az elnöki székben látni. Benes a baloldali pártok támogatják. A nemzeti egyesülés pártjának is van külön jelöltje, Kramarz személyében s a szudetanémetek is fellépteték Hennleint, a pártvezért Természetesen sem Kramarznak, sem Hennleinnek nincsenek komolyabb esélyei. Az első választási menetben a jelöltek egyikike sem fogja elérni a szükséges kétharmad többséget s a következő újabb választási menetben a tót népért és a szudetanémetek magatartásától fog függni az elnökség személyi kérdésének megoldása.

Massaryk lemondó levelében is a demokratikus és humánus elvekre hívja fel az állam vezetőinek figyelmét

Prága, december 16. Massaryk elnöknek a cseh nemzetgyűléshez intézett lemondó levele klasszikus tömörséggel emlékezteti a cseh állam jövőjének vezetőit arra a demokratikus és humánus felfogásra, amely a nemzetet egész életében és tevékenységében vezette és amelyet még lemondásának pillanatában is szükségesnek tartott önökön is kihangsúlyozni. A levél a következőképpen hangzik:

"Az elnöki hivatás nehéz és felelősségteljes és megkívánja, hogy erejének teljében legyen az, aki betölti. Ugy látom, hogy én már nem tudok ennek megfelelően. Ezért lemondok.

Négyezer választottak meg elnöknek és ez felhatalmaz engem arra, hogy kérem önöket, sohase felejtsek el az állam ügyeinek irányításában, hogy az államokat ugyanazok az ideálok tartják fenn, amelyekben megszülettek. Szükségünk van arra, hogy külpolitikánkat jól irányítsák s a belföldön az igazságszolgáltatás egyenlő mértékkel mérjen az állam összes polgárai számára, nemzetiségükre való tekintet nélkül. Még csak azt akarom mondani, hogy utódomnak Benes ajánlom. Dolgoztam vele a külföldön, az országban és ismerem. Hiszem, hogy az ügyek jól fognak menni s ha isten megengedi, figyelemmel fogom még egy ideig kísérni, hogyan vezetitek önök az országot."

Az Újságíró-klubban ma, kedden este

POPESCU akrobata-pár

ismétli meg nagyszerű, káprázatos mutatványait.

Halva találták meg lakásán az amerikai köztársasági párt vezérét

NEWYORK, december 16. (Rador.) Dunmoret, a köztársasági párt vezérét halva találták newyorki lakásán. Vizsgálat indult meg a haláleset körülményeinek tisztázására.

Letartóztatták a Discom-rablógyilkosság egyik tettesét

Egy gazdag földbirtokos fia követte el a gyilkosságot

Vultureni, december 16. (Az Új Kelet tud.) A Discom rablógyilkosság ügyében a vultureni csendőrség a cluji ügyészséggel karöltve nagy eréllyel folytatja már hetek óta a nyomozást. Pénteken Dreghiciu Aurel rendőrigazgató kapott megbízást, hogy a nyomozás folytatására Vulturenibe menjen.

Dreghiciu rendőrigazgató három napig tartózkodott Vultureni községben, miközben végigvizsgálta az összes eddig felfedezett nyomokat, amelyek a rablógyilkosság kitérőre engednek következtetni. Dreghiciu többhelyen tartott házkutatást és két gyanúsított parasztagdát, valamint egy cigányt letartóztatott, de ezek ellen sem tudtak semmi bizonyítékot felhozni és mint az eddig letartóztatottakat, ezt a három embert is szabadlábra helyezték.

Szombaton éjjel aztán újabb letartóztatást fogantatosított a rendőrigazgató. Rusu Mihaiu 26 éves fiatalembert tartóztatta le, egy Biula községi négyes ház előtti földbirtokos fiát, aki ellen olyan bizonyítékok merültek fel, amelyek méltán

engednek arra következtetni, hogy a fiu részese a gyilkosságnak.

Draghiciu a fiatalember lányomait hasonlította össze a gyilkosság színelőjén talált lányokkal és megállapította, hogy azok teljesen megegyeznek. Ezután átadták a fiatalembert az ügyészségnek, aki konokul tagadja, hogy bármi része lett volna a bűncselekményben, a cluji törvényszéki orvostani intézetnek, ahol Kernbach doktor folytatott le vizsgálatot, annak a megállapítására, hogy vajjon a halott Lázár Miksa ingén talált idegen vérvonok megegyeznek-e a fiatalember vérével.

A törvényszéki orvostani intézet nem adott még ki hivatalos jelentést a megállapításokról, a fiatalembert azonban átadták az ügyészségnek és Barbateiu vizsgálóbíró elrendelte ellene a harmincnapos vizsgálati fogágot.

A rendőrség véleménye szerint Rusu többedmagával követte el a rablógyilkosságot és társait valószínűleg letartóztatják a napokban.

Karcu vonal
Egy egyszerű divat egyesíti a szépet az egészséggel. A kövérség csúfít öregít és betegé teszi.

ERNST RICHTER

TEA

11 növény kivonatát tartalmazza, nincs benne semmilyen vegyszer, só, vagy a szervezetre káros anyagok, teljesen ártalmatlanná fogyaszt, serkenti a vérkeringést és fiatalít.

Doboz: 95 Lei
Extra koncentrált: 115 Lei

Naponta ismétlődnek meg az antiszemita zavargások a főváros uccáin

Betrány a korszolypályán. Újabb támadás a Baratiei-uccai zsidó üzletek ellen

Bucuresti, december 16. (Az Új Kelet tud.) A Dimineata jelentése szerint a fővárosban folytatódna az uccai zavargások. Járókelőket megtámadnak, — írja a Dimineata — megkínózzák őket és gyakran elveszik óráikat és pénztárcájukat. Nemcsak verekedések, hanem szervezett rablás folyik most az uccákon, a rendőrség szeme előtt. A rendőrség tetlenül aszisztál. A belügyminiszter nem fogantosit komoly intézkedést. Állítólag megfigyelőket küldtek ki. Már pedig nem megfigyelőkre van szükség, vagyis rendőrökre, akik szemlélik ezeket az állandó barbárságokat, hanem a polgárok tényleges védelmére és példás szankciókra. Nem tudjuk, hová akar jutni a kormány ezekkel a barbárságokkal. Büntérsa talán a huligánoknak? Vagy képtelen fenntartani a rendet? A miniszterelnökhöz intézzük

ezeket a kérdéseket — fejezi be cikkét a Dimineata — aki oly energikusan állította, hogy egy rendkormány élén áll.

A Lupta részleteket közöl a péntek délutáni zavargásokról. Az Otetelesanu pályára mintegy negyven huligán hatolt be, akik boxerekkel és botokkal sorra verték az ott tartózkodó zsidókat. A Saraga olyan ütést kapott, hogy ájultan esett össze és a mentők szállították a kórházba. A támadásnak másik tizenhárom áldozata van. A Baratiei uccai üzletek ellen megismétlődött a december 10-i támadás. A kirakatablakokat beverték, míg a Columb üzlet tulajdonosát addig ütötték, amíg eszméletlenül terült el a közúton. Az uccai percek alatt kiürültek, az emberek lakásaikba vonultak vissza a huligánok elől. A rendfenntartó hatóságok a zavargások alatt sehol se mutatkoznak.

Egy bucuresti tanár antiszemita propaganda-előadást tartott Satu-Maren az olasz-abesszin háborúról

Az iskolaigazgató meglevesztésével tartotta meg különös antiszemita beszédét a bucuresti tanár

Satu-Mare, december 16. (Az Új Kelet tud.) Szokatlan eset tartja igazolomban Satu-Mare közvéleményét. Stefan Straton bukaresti középiskolai tanár előadást tartott Satmaron, az iskolai ifjúság számára. Az összes iskolák növendékeit, felekezetre és nemzetiségre való tekintet nélkül felvonultatták erre az előadásra, abban a hitben, hogy a bucuresti tanár pedagógiai, vagy legalább is olyan előadást fog tartani, amely az iskolai ifjúság kulturális nevelését szolgálja. Stefan Straton ehelyett durva antiszemita beszédet tartott az olasz-abesszin konfliktus kapcsán, olyan tónusban és olyan kifejezésekkel, amelyek általános megütközést váltottak ki nemcsak a zsidóság, hanem a román többség mértékadó köreiben is.

Stefan Straton tanárnak sikerült félrevezetnie a satumarei liceum igazgatóját, aki abban a hiszemben, hogy a bucuresti vendég politikamentes oktató előadást akar tartani, az összes iskolákban meghirdette az előadást, amelyet a városi színházban tartottak meg. Straton visszaélve a bizalommal, a főleg fiatal iskolásokból álló hallgatóságnak Olaszország mellett tartott közönséges propaganda beszédet. A szankciók alkalmazása ellen agítált, Abessziniát sémita országnak deklarálta, mely ellen „jogos harcot vív Mussolini keresztény Olaszországa”. Mussolini tehát — mondotta — nem érdemi meg Romániától, hogy beavatkozzék az olasz-ellenes szankciókhoz.

Majd váratlan fordulattal a zsidók el-

len fordította külpolitikai propaganda beszédét. Arulóknak és bolszevistáknak bélyegezte a zsidókat, majd ilyeneket mondott:

— Ide jöttem Satmarra abban a hitben, hogy román városba jövök és elzsidósított magyar várost találtam. Mussolini és az olasz nép nem pártolja a magyar revíziós törekvéseket!

A bucuresti tanár előadása kinos hatást váltott ki. A satumarei törvényszék elnöke és más román személyiségek, akik megjelentek az előadáson, valamint a zsidó diákok tüntetőleg elhagyták előadás közben a színház épületét. A satumarei kisebbségi tanulók szülei panasszal fordultak a közoktatásügyi miniszterhez.

Fokozza a felháborodást az a körülmény is, hogy Straton nemcsak hogy visszaélt az iskolaigazgató és a tanuló ifjúság bizalmával, hanem ennek tetejébe még belépődíjat is szedett politikai előadásához.

— Cipőpaszta-hamisítókát tartóztatott le a rendőrség. A cluji rendőrség ma délelőtt folyamán letartóztatta Lebovics Dávid és Adler Adolf cluji lakosokat, akik ellen a Schmolli cipőpaszta gyár, valamint a Herczeg vegyigyár feljelentést tett, hogy hivatászerűen hamisítottak és forgalomba hoztak cipőpasztát Gladis és Schmolli védjegy alatt. A két gyár egyébként 100.000 lejes kártérítési pert is indított Lebovics és Adler ellen.

Hatóságilag engedélyezett végeladás

»STEAL« csak rövid ideig!!!

Calea Regele Ferdinand 9.

Mit tegyünk Chanukakor a föld megváltásáért?

A Keren Kajemeth Leiszrael felhívása

A KKL rekordbevételei 5695-ben

A KKL főiroda legújabb jelentése szerint az 5695 évi bevételek 340 ezer fontra emelkedtek, mely összeg ugyan még nem végleges, de amely a tavalyi 280 ezer fontos bevétellel szemben 20 százalékos emelkedést jelent. Még megjegyezzük, hogy ez a bevétel legmagasabb, amelyet a KKL eddig elért. A főiroda reméli, hogy sikerülni fog az előirányzott félmillió fontot az 5696 évben elérni.

Chanuka

Chanuka a földmegváltás ünnepe. A zsidó történelem e hősi korának áhítatos estéin a KKL-nek jutott a feladat, évről-évre emlékeztetnie a ma zsidóságát az makkabeusoknak földünkért és országunkért folytatott hősi harcaira. Az emlékező chanuka mécsesek lángjai úgy nyerne az élő szimbólumot, ha az ősi makkabeusok hősi küzdelmeit a földért és az országot a zsidóság mai súlyos helyzetében mintaképpül vesszük. Az a hihetetlen fanatikus ragaszkodás és életáldozati hősiesség kell a ma zsidóságát is munkára és áldozatkészre serkentse Erec Jisráélért. A világon szerteszórt milliónyi kis chanukaláng meleg zsidó hangulata hidat ver a múlt és a jelen makkabeusa között: az ősi makkabeus harcolt és meghalt az ősi földért, a ma makkabeusa, a chaluc, dolgozni és élni akar azon a földön. Ezt kell lehetővé tennünk, ezt kell megváltanunk és a chanuka hetében mint mindig, most is fokozottabban kell dolgoznunk, hogy előbbre jutva újabb zsidó földterületekkel gyarapodjunk Erec Jisráél és az odaözönlő nép mélyen begyökerezhesen annak földjébe.

Mit tehetünk chanuka-hetében a föld megváltásáért?

1. **Rendezvények.** Elsősorban is a szokásos chanuka-rendezvényeket tartjuk meg, amelyeknek 100 százalékos jövedelme kizárólagosan a KKL-t illeti, a kongresszus és a konferencia többszörös határozatainak értelmében. Amennyiben valamelyik cionista frakció nem a KKL javára rendezi meg a chanuka-estélyt, úgy a kongresszus, illetve a konferencia határozatai ellen vét.

2. **Chanuka-gyertyák eladása.** Nagyon szép kivitelű dobozban chanuka-gyertyákat küld a KKL, amelynek ára 15 lej. A dobozban egy szelvény is található, amely szelvény feljogosítja a doboz tulajdonosát, hogy egy országos és egy helyi versenyben vegyen részt. A helyi verseny díja egy könyv, az országos verseny díja egy ingyen hajójegy Erec Jisráélbe.

3. **Családi estélyek.** Egy szép kivitelű felhívást bocsátott ki a KKL Korlátolt társaságban a zsidó asszonyok részére. Ezen

A Tolnai Világlapj karácsonyi száma a szokásos gazdag tartalommal és három értékes könyvmelléklettel

december 14-én jelenik meg.

Kizárólag ennek számnak az árusítását a könyvmellékek miatt a Monopol a dohányárúkatól helyeken nem engedélyezte.

Előjegyzhető és megvásárolható

CULTURA HIRLAPIRODA

Cluj, Memorandumul 4. (udvarban)

Ára 40 lej.

Ugyanítt vásárolható meg a Tolnai szennyezés ellen oltó mész- és képeskönyvei is.

felhívások azon asszonyok részére megcímelve küldendők el postán, akiknél számitani lehet arra, hogy hajlandóak és módjukban áll egy családi és baráti cha-

Palesztina-kérdések az angol alsóház előtt

A palesztinai kormány meg akarja könnyíteni a németországi zsidók bevándorlását Palesztinába

London, december 16. Az utóbbi napokban több interpelláció hangzott el az angol alsóházban Palesztinát és a zsidó országépítést érintő kérdésekben. Sir E. Graham Little a németországi zsidók Palesztinába való bevándorlásának ügyében interpellálta meg J. H. Thomas gyarmatügyi minisztert. Kérdi a minisztert: szándékában áll-e sürgős lépéseket tenni a palesztinai zsidó bevándorlás kvótájának felemelése érdekében, tekintettel a németországi zsidók egyre fokozódó üldözöttségére, hogy ez a felemelés azoknak a zsidóknak a javára szolgáljon, akik az ellenük folytatott gazdasági és társadalmi bojkott következtében kénytelenek elhagyni Németországot?

Thomas gyarmatügyi miniszter: Ami a munkásbevándorlást illeti, abból az 1000 bevándorlási certifikátból, amelyet a folyó félre szóló előlegként bocsátott a kormány a Jewish Agency for Palestine rendelkezésére, ötszázat a német zsidók kaptak. Értesüléseim szerint a palesztinai kormány újabb könnyítések lehetőségét keresi most a németországi zsidók bevándorlók más kategóriái számára.

Nem szabad azonban elfelejteni, hogy a palesztinai bevándorlás méreteit minden időben a főkormányzó állapítja meg az ország befogadóképességének arányában.

Morgan képviselő kérdi a gyarmatügyi hivatalt: Mikor kerül sor a telavivi csatornázási tervek keresztülvételére, melyek nek projektumát már két évvel ezelőtt beterjesztették a kormánynak? Továbbá: Milyen támogatásban fogja részesíteni a kormány a telavivi mintavásáron résztvevő angol kiállítókat?

C. Wallace a kormány nevében válaszol és kijelenti, hogy a tengerentúli kereskedelmi hivatal támogatja az angol cégek részvételét a telavivi mintavásáron. Intézkedések történtek egy információs iroda felállítására, külön szubvencióval azonban nem szavazott meg a kormány az angol kiállítók támogatására.

A Cseljuszkin katasztrófájának hőse Londonban elmondja megmenekülésének történetét

„Ugyan kérem, nem érdemes meghalni!”

London, december 16. Ottó Schmidt professzor, a Cseljuszkin hőse, Londonba érkezett és érdekes nyilatkozatot tett a Cseljuszkin katasztrófájáról és a megmeneküléséről. Schmidt professzor volt tudvalevőleg a parancsnoka a Cseljuszkin nevű szovjethajónak, amely a múlt év februárjában elmerült a Bering tenger jég-táblái között. Két hónapig 103 társával együtt a jégen felállított sátrakban élt Schmidt. A rádiókészüléket sikerült megmenteni a hajóról. Ez a készülék volt utolsó reményességük, — nem is csalódtak benne, üzeneteiket felfogták és megmentették őket. Kitarásuk és lelkierejük a legnagyobb hősieségre mutat — olyan hősieségre, amely nem öltözködik nagy gesztusokba és talán ép ezért olyan megkapó a maga emberi egyszerűségében és közvetlenségében.

Schmidt professzornak sűrű fekete haja és bozontos fekete szakála van. Ezt a haj és szakállerdőt borzolta ujjával, miközben beszélt.

— Nagyon különösnek és hősiesnek látszik a dolog — mondotta — de a tények egészen egyszerűek. A hajó elsülly-

nuka-estét rendezni, amely alkalommal az estélyen játszott kártya és egyéb társasjátékok jövedelme a KKL-t illesse. A felhíváshoz egy válaszlevelezőlap van mellékelve, amelyen fel van tüntetve az estély jövedelme és ennek vétele után gondoskodunk arról, hogy az összeget beinkasszálják.

4. **A zsidó iskolák gyűjtései.** Mindent el kell követnünk, hogy a zsidó iskolák növendékeit bevonjuk chanukakor a KKL munkába. A timisoarai zsidó iskolák jelentékeny összeget gyűjtenek chanukakor a KKL javára. E cél megvalósítására direkt az iskolás gyerekek részére illusztrált gyűjtőleveket nyomtatott a KKL. Könyveket bocsátunk rendelkezésre, hogy a legjobban gyűjtő gyermeknek ezt ajándékoljuk. Helyesnek tartanánk, ha a tanítók a chanuka alkalmával külön kiemelnék a KKL fontosságát a zsidó gyermek előtt és felhívják a növendékek figyelmét erre a gyűjtésre.

Keren Kajemeth Leiszrael

Dr. Brisker Ezekiel

Hirsch Simon

elnök.

főtákkár.

met. Alaszkába vittek a kórházba, mert azt hitték, hogy meghalnék a szibériai uton. De nekem egyáltalában nem volt szándékomban meghalni.
— Ugyan kérem, minek meghalni! — folytatta ezután elmosolyodva a professzor.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Kedden premier: Mária a te kezében. A válság és a sirig tartó szerelem szimfóniája. Fősz. a varsói Nemzeti Színház művésze.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Két nagy film. Hét új szatír. I. Édes kicsi Kalandor dráma, Frederic March, Sylvia Sydney. — II. Tánce és szerelem. Revue Ginger Rogers, Jack Oakie, Jack Hale, Thelma Todd. Helyárak: 9 és 13 lej. Kedde 3, 6, 9.

APRÓ HIRDETÉSEK

Szürmeárkat a szezon előhaladottság miatt melyen leszállított árban árusítom. Mielőtt vásárolna, győződjön meg. Mandelbaum szűcs, Calea Reg. Ferdinand 20.

Kiadó azonnal egy 3 szobás, komfortos, modern, külön villalaks a Rosetti ucca 2-a alatt. Értekezni: Lukács gyógytárban, Memorandumul 2.

Tel-Avivban 3-4 szobás, modern épület építendő örök lakások eladó. Bővebb információval szolgál Koch Richard, Dicioşanul 11.

Házasságok: biztos eredménnyel kötött a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda. Cluj, Regele Ferdinand 11.

Centrifugálszivattyú hat collos csövekkel kóssárral eladó. Reiter, Saturnare, Bogdan 6.

Legújabb orvigen besugárzás Lanczet kósmelikában Str. Universitatea 2.

Kereskedőknél jól bevezetett, lehetőleg nőlen, garanciaképes vezető tisztviselőt keresünk cluj-i expozitúránk részére. Ajánlatok „Garanciaképes” jellegre Rudolf Mosse hirdetőirodába Oradea.

Művészbazar. S. r. Barişu 28/a. Olcsó értékes képek, szőnyegek, könyvek, alkalmos karácsonyi ajándékok.

Írószatit keresünk sürgősen megvételre. Címeket „Azonnal” jellegre a kiadóba.

Ma délután 1/2 órai kezdettel 217 értékes festmény árverése Calea Marechal Foch 6 (Victoriei) „PAX” üzletben.

Orvosi műszerek használt, jókarban, frakkó közép-ermete olcsón eladó. Schwartz, Str. Stroiescu 11/a.

A főzés minden ágában jártas izr. nő beadjon főzni jobb családhoz. „Teljesen megbízható” jellegre.

58 éves izr. kereskedő keres házasság céljából 50 év körüli, hozományval rendelkező jó családból származó hölgy ismeretségéért. Diszkrétio biztos tva. Megkeresések „Serió” jellegre a kiadóba.

I. Silone:

Fontamara

A Marsica földhöztapadt parasztlajának, akiket Mussolini büszke, mert csak egyszer csak naponta, szünetes életleírása a fasizmus uralma alatt.

Ára 60 lej

Kapható az Új Kelet könyvtárában

HIREK

Modern csillárt olcsón Constructio Piate Unirii 31. Telefon: 83.

Csütörtökön: a „Pharos” zsidó kultur...

Makacs székrekedés, vastagbélkatarrus...

Házassági hír. Reich Jenő, okl. mérnök...

Az Arvagonozó felruházási akciója. Vasárnap, e hó 15-én, az Arvagonozó cluji...

Ingyen utazás Palesztinába. A Makka...

Elfogták a dornisoarei CFR utonállás tetteseit

Ötszázezer lejt raboltak el a banditák a vasuti tisztviselőktől

Cluj, december 16. Beszámolt az Uj Kelet arról, hogy a cluji rendőrség néhány nappal ezelőtt gyanus külsejű egyént tartóztatott le...

ben a nyomozást és a mai napon szenzáció...

Munkanélküliek és rendőrök harcra egy lebontott háztetőn.

Felakasztotta magát a toronyban az elboacsátott harangozó.

Emberáldozatot követelt a borbélyület.

Szolnay Sándor kép- és M. Simon Ilona szoborkiállítására az Ujságíró-klubban.

December 21-től január 20-ig tart a parlamenti szünet.

Madgearu ebedje. Bucarestből jelentik: Madgearu ebedet adott...

Letartóztatták Vorvoreanu képviselő gyilkosait.

Felakasztotta magát a toronyban az elboacsátott harangozó.

Emberáldozatot követelt a borbélyület.

Szolnay Sándor kép- és M. Simon Ilona szoborkiállítására az Ujságíró-klubban.

December 21-től január 20-ig tart a parlamenti szünet.

Madgearu ebedje. Bucarestből jelentik: Madgearu ebedet adott...

Kifényesedett, zsiros ruhákat Czink vegyszeti gyára

Ha érdekli Eric Israel felépítése, okvetlen olvassa el dr Lévi Lajos „Am Haerec” c. brosuráját.

1935-36. ARANY KARÁCSONYI ALBUM. Egy egész év zenetermése, amit az idő hatalmas folyama a partra mosott.

A Bárd és a Rózsavölgyi cég közös munkájából született meg ez a csupa derű 72 oldalas, bő tartalmu, gyönyörűen kiállított album...

Palesztina-ankét. Az utóbbi években sok olyan látogatója volt Clujról is az épülő zsidó Palesztinának...

Építészeti hír. Reich Jenő, okl. mérnök, építész és tervező irodáját áthelyezte Str. Petru Maior 4-6 szám alá.

IMÉDIA L'OREAL Pá izsi cég HAJFESTÉK-je a legújokéletesebb készítmény Minden drogeriában és jobb női fodrásznál kapható!

Hogyan szabadult meg a fejfájástól?

Gyermekkora óta szenvedett e bajban

Felesége Kruschen söt tett tőzjába

Nem tudta megmagyarázni, miől szünt meg egyszerre a fejfájása.

„Ma 62 éves vagyok és 10 éves koromól szenvedek állandó fejfájásban.

A fejfájást legtöbbször a rossz gyomor okozza, valamint azok a felgyülemlett, meg nem emészthető anyagok...

Kruschen söt az egész világon árulják. 120 ország népessége használja.

A Kruschen söt több mint 120 országban árulják és most Romániában is minden gyógyszerárban és drogériában nagyüvegenként 95.—, kisüvegenként 60.— lejtért kapható.

Eltemették Lázár Rivka chalucát. Ma délután temették el Clujon, Lázár Rivka chalucát, aki 17 éves korában, rövid szenvedés után halt meg...

A Palesztinahivatali figyelmeztetése. Tudomásunkra jutott, hogy a Hias Szigeten a maramuresi zsidóság között akciót folytat...

Vasárnap lesz a cluji cionista helyi csoport tisztújító közgyűlése. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség cluji helyi csoportja vasárnap, december 22-én tartja tisztújító közgyűlését.

Bixádi víz amely a gyomor, bél, epahéjnyag és gyomorégés fájdalmak ellen a legjobb, mert használatra enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat.

